

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Szegedi-utca 1. szám.
—
Telefonszám 162.
—
Megjelenik
hétfő kivételével a kora
reggeli órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben:
Félévre 10 korona.
Egy óra 1 korona 80 fill.
Vidéken:
Félévre 14 korona.
Egy óra 2 korona 40 fill.

Szerkesztésért felelős: ÖZV. Dr. KISS PÁLNÉ

Alapította; Dr. KISS PÁL

Kiadótulajdonosok: KOVÁCS ÉS HALÁSZ

Van egy háza „Franciaország magasztos hadicéljai.”

a magyar törvényhozásnak, úgy hívják, hogy főrendiház. Nem holmi választott képviselői ezek az ország népének, hanem mondhatni: gondolkozásukban, felfogásukban teljesen elütt születt törvényhozói ennek a szegény országnak. És ezek a születt törvényhozók most egyszerre összedugták fejüket és egy borzalmas veszedelmet fedeztek fel a magyar házában. Felfedezték, hogy élni és fejlődni akar a magyar nemzet, felfedezték, ó borzalom, hogy háromszendős irtalmatlan megpróbáltatások után olyasmiket követelnek, amelyek tán lehetővé tennék boldogulásukat, lehetővé tennék azt, hogy mint munkás, dolgozó polgárai a magyar házában éppen olyan kiváltságokban részesüljenek mint derék polgártársaik, a jólétben születt törvényhozók.

Annyi sok nyomorúság után, most a reakciónak ezek a születt törvényhozói fegyverkeznek a nemzet ellen. Hát csak igyekezzenek. Csak próbálják megbuktatni sötét vermükből a világszág és haladás felé szárnyaló közszellemet. Csak legyenek szószólói, hirdetői annak az elvnek, hogy a magyar nemzet számára a sötétség az éltető elem, a demokrácia pedig halálos veszedelem. Így azután nemcsak Magyarországot és a magyar nemzetet tüntetik föl hamis színben a reakciónál immár undorodó és ellene lázongó egész világ előtt, hanem a béke ügyét is veszélyeztetik. De egyúttal a mai főrendiház halálos ítéletét is aláírják.

Mert a magyar nemzet közvéleménye a főrendiház magatartásából most újból és még jobban megérti, hogy ezt a korhadót, a régi tradíciókhoz kapaszkodó jogtalan kiváltságokat élvező és már magában is életképtelen intézményt nem szabad de, nem is lehet továbbra megtűrni a magyar alkotmány szerveképen. És az a nemzeti erő, mely immár feltartóztatlanul megy és halad előre, büszke fölénnyel tolja félre utjából Tisza Istvánt és reakciós csapatát, amely akár akarja, akár nem, alkalmazkodni fog ahhoz a demokráciához, melyről olyan rettenetesen irtózik.

Az új miniszterelnök beszéde.

A nyolcvanéves agg Ribot után, Painlevé lett Franciaország miniszterelnöke. Tegnap mutatkozott be a kamarában és a szenátusban, természetesen egy ugynevezett nagy beszéd kíséretében. Ezt el kell ismernünk még akkor is, ha fejtegetéseivel nem is értünk egyet. Amiket beszédjében hadicéljairól megjelölt, mivel sem különbözik azoktól az irányelvektől, amelyeket elődje is hirdetett. Hangja, a beszédnek alaponusa azonban mintha kissé tompább és kevésbé harciasabb volna. Már csak „a német militarizmus vad brutalitásairól” beszél és nem Németország összetöréséről, amiként azt elődjei hangoztatták. Természetes, hogy a civilizáció szent nevében a végső győzelemig való kitartást ajánlja a franciák figyelmébe. Ugyanazt, amit minden hadviselő állam követel polgáraitól. Hogy ezt a „polgárok” mennyire szívből teljesítik, az már más lapra tartozik és arról éppen úgy nem beszélt a franciák új miniszterelnöke, mint ahogy egyik hadviselő állam miniszterelnökei sem beszélnek.

Jellemző azonban az új kormányalakulatra, hogy a szociálistákat kirekesztették a kormányból, akik lapjaiban máris heves agitációt kezdtek azért, hogy Franciaország és szövetségesei közöljék hadicéljaikat. Ez vezethet csak megértéshez, ez akadályozhatja meg csak a további vérontást, mert kétségtelen, hogy fegyverek, ágyuk, hadvezérek el nem dönthetik a háború sorsát!

Painlevé miniszterelnök beszédjében a következőket mondotta:

Ha Franciaország folytatja a háborút, nem hódításból vagy bosszúvágyból teszi, hanem csupán szabadságának és függetlenségének és egyúttal a világ szabadságának és függetlenségének megvédésére. Amit Franciaország követel, az magának a jognak követelése. E követelések függetlenek a esaták sorsától. Franciaország hirdette ezeket ünneplésen 1871-ben, amikor legyőzték és hirdeti ma is, amikor támadónak éreznők kell a francia fegyverek erejét.

Elzász-Lotharingia visszaadása az ellenség által okozott károk és pusztítások megtérítése és olyan béke, amely nem kényszeren és erőszakon alapszik, amely nem rejti magában egy újabb közeli háború esirait, hanem egy igazságos béke, amely nem nyomja el sem a hatalmas, sem a gyenge népeket, egy hatásosan biztosított béke, amely megvédi a nemzetek közösségét minden támadás ellen — ezek Franciaország magasztos hadicéljai, ha ugyan hadicélokra egyáltalában beszélni lehet ott, ahol olyan nemzet cselekvéséről van szó, amely 44 éven át nyílt sebei ellenére mindent elkövetett, hogy az emberiséget megkímélje a háború borzalmaitól. Amíg ezeket a célokat el nem érjük, Franciaország folytatja a háborút.

Amíg ezek a célok nincsenek elérve, Franciaország folytatni fogja a háborút. Bizonyos, hogy a háborúnak akár egy hónappal való felesleges meghosszabbítása a világtörténelem legnagyobb büne volna,

de ha csak egy nappal is korábban szakítanánk meg, mint szükséges, Franciaországot kiténnők a legmegalázóbb szolgátságnak s az anyagi és erkölcsi nyomornak, amely többé nem szabadulhatna. Ez az oka annak, hogy az ország felbonthatatlan egységben viseli el a megpróbáltatásokat. Ez a titka a szabadságon belül létesített fegyelemnek, amely győzelmesen száll szembe a német militarizmus vad brutalitásával.

De az erőszítések összhangja nemesak az országban szükségesek között, akik ugyanazon szent ügyért küzdenek. Szükséges, hogy küzdjünk, mintha egy nemzetről, egy hadseregről, egy frontról volna szó. Mindegyik szövetségesnek közösen kell rendelkeznie emberekről, fegyverekről, pénzről. Ennek a jutalma most még szétszórt segéderőinknek nyomasztó sulya lesz. Ez a politika Franciaországnak meg fogja engedni, hogy őrt álljon határainál anélkül, hogy segélyforrásait kimerítené. A francia hadsereg 1914 augusztus hónapja óta legyőzhetetlen paizsa a civilizációnak. Vére patakokban ömlött. A háború szerencés kimeneteléhez szükséges, hogy végig megőrizze erőinek teljességét.

Bár az orosz front kis esalódást is okoz nekünk, mégis remélünk, hogy az új köztársaság a veszélyek tömegéből erőt fog méríteni a belső egység és a fegyelem visszaállítására.

Végül Painlevé felhívta a parlamentet, hogy támogassa őt és kabinetjét munkájában.

Nincs tüzelőanyag.

Augusztus közepe óta nem jött fa Makóra.

Október 15-én kellene a miniszteri rendelet szerint a téli fűtésnek megkezdődnie. Egyelőre azonban úgy áll a helyzet, hogy Makó városában ugyszólván sem szén, sem fa nincsen. Hiába való volt úgy a főispánnak, mint a polgármesternek minden utánjárása: a Faközpont csökönységén a város intézőinek legbuzgóbb igyekezete is meg kellett hogy törjön. Igaz, hogy ma még kánikulai hőség van, de amilyen abnormis időjárás ez a szeptember végéhez, holnap vagy holnapután elkövetkezhet az az idő, amikor könnyű nyári ruháinkat, a legnehezebb téli ruhákkal leszünk kénytelenek feleserélni. És akkor... Akkor itt fog állani Makó városa, zsebében a miniszteri rendelettel, amely október 15-étől engedélyezi a fűtést. Hogy mivel, arról nem szól ugyan a rendelet, de föltehetjük, hogy fával és szénrel, amely volna is, ha a budapesti központok nem intéznék olyan hivatalos nagy-képviselettel dolgoikat. Elvégre tarthatatlan helyzet, hogy amíg leromlott valutánkat fakivitellel akarják javítani, addig itt bent az országban sem tudjuk saját lakosságunkat fával ellátni!

Dr. Petrovics György polgármester a fa- és szénhiányról a következőket mondotta:

— Még májusban kötést csinált a város 600 waggon tűzifára. Nemsokkal utána azonban szöbakerült a Faközpont felállításának terve. Már most félő volt, hogy a Faközpont maximálni fogja az árakat, amely bizony meglehetősen anyagi károsodást volna maga után. Hogy ezt elkerüljük, kérésinkből 400 waggont azzal adtunk át a fakeskedőknek, hogy ők a közgyűlés által megállapított áron kötelesek a város lakosságát fával ellátni.

— Közben a Faközpontot tényleg felállították és a szükséges szállítási igazolványokért ilyenformán hozzájuk kellett fordulnunk. A faközpont azonban nem nagyon igyekezett a szállítási igazolványok kiállításával, úgy hogy a főispán urnak a közbenjárása is szükséges volt ahhoz, hogy az igazolványokat megkapjuk. Végre meg voltak az igazolványok, de akkor már waggont nem kaptunk, amikor meg waggon lett volna az Aceev. vonalait foglalták le katonai szállításokra.

— Így nem jutottunk augusztus 20-ika óta egyáltalán fához. De kellett még egy sajnálatos dolgot is tapasztalnunk. A termelők visszaélve szorult helyzetünkkel, egyrészt a szállítási igazolványok kiadása körül felmerülő nehézségekkel másrészt a közlekedés korlátozásával, egyszerűen kijelentették, hogy

addig nem szállítják a lekötött mennyiséget, amíg a kereskedők meg nem térítik a kötéstől az elszállítás idejéig felmerülő árkülönbözetet.

— A termelőknek ez az eljárása arra késztetett bennünket, hogy sürgős felterjesztéssel forduljunk a Faközponthoz, kérve, hogy a kereskedők kötéscire és a nagy szükségletre való tekintettel utasítsa a termelőket a lekötött fa szállítására. Ebben az esetben az Acsev. igazgatósága hajlandó vaggonjainkat a katonai szállítmányokhoz csatolva Makóra továbbítani.

Arra a kérdésünkre, hogy mennyi Makó városának a faszüksége, azt felelte a polgármester, hogy 1200 vagon. Ha chez hozzávesszük, hogy a szénkészletek bejelentésre adott határidő 23-án lejár és ezideig semmitéle bejelentés nem történt: bizony szomorú tételnek nézhetünk elébe. De reméljük, hogy ugy a főispánnak, mint a polgármesternek igyekezete, amelylyel Makó tüzelőanyag hiányán akar segíteni, már rövidesen megfelelő eredménnyel fog járn.

NAPI HIREK

Érik a szőlő.

Már piroslik a gerezd a tőkén: forralják a hordót és ünnepi köntöst ölt a szőlősor, melyben majd vigyázó tisztelettel helyezkedik el a kadoskocsi és amelyben korai fagy üzésére fehér füstöt gyújt az óvatos gazda.

Emlékeztek-e még a békeszüretre, midőn szőlőszedés idején a cigány minden nap borolalkozott és szőlőhegyi villákban heteken át tartott a muzsikaszó? Darvak huzásába rakta röppent, mint színes boldogság, mely szívből fut az égnek, fehérvállu asszony forró karja közül. Csókos-mánoros, gondtalan és báfelejtő szüretet, hozá maradtatok?

Szőlőszedő lányok ajakáról hová tűnt a mustizü mosoly s hol vannak a legények, a szalások és zömökök, hangosak és csüdesboldogságuk, — hová lett a legény, ki egy drága percért lőháton usztatta át a Tiszát, vagy virtuskedvelőn az előadástól szöktette meg a primadomát a szüreti bábra.

Gondolkodó és sóhajos a lányok ajaka, a legény kardot és sarkantyut kötött s a röppentyű, melytől vadludak riadoztak, drótsüvénnyek fölött sesteteg. A szőlőhegyi kastély mint a komorság vára, sötétlen és mogorván áll; a cigány már elfelejtette a beretválkozást és alig emlékezik a szüreti juhhusos kása ízére. Folyók vizén a hajók meleg buohelyén hadiszert halmoztak és deli legény helyett gépfegyvert hord hátán a paripa.

Mérhetetlen kádba vért szüretet a Halál: embertest a présben, csatazaj az égen és a szio szorongbefogadásra kész...

Igy érik az idén is a szőlő. És vajjon ki tudja, mikor jön vissza a béke boldog szürete?

Mikor lesz már öröm a világon?

— A főispán Hódmezővásárhelyen. Justh János dr. főispán holnap reggel Hó mezővásárhelyre utazik, ahol péntek délután a közigazgatási bizottság ülésén, szombaton pedig a közgyűlésen fog elnökölni. A főispán kedden érkezik vissza Makóra.

— A belügyminiszter leszállította Csanád vármegye alkalmazottainak várakozási idejét. Ugron Gábor belügyminiszter körrendeletet intézett Csanád megye alispánjához, amelyben a vármegyei tisztviselők, altisztek és hivatalosolgák szolgálati várakozási idejének leszállításáról intézkedik. A rendelet szerint a vármegyei tisztviselők, altisztek és hivatalosolgák magasabb összegű fizetés természetével bíró illetményekre igényt adó várakozási idejét, amennyiben 3 évet a régi szabályzat alapján meghaladna, 1917. július 1-től 3 évre szállítja le. Az alispán saját hatáskörében gondoskodni fog, hogy a leszállítás folytán előálló fizetési többletet az illő vármegyei tisztviselőknek és alkalmazottaknak kifizessék. Értesülésünk szerint rövidesen megérkezik a belügyminiszter határozata Makó városához is, amelyben jóváhagyja azt a közgyűlési határozatot, amely a városi alkalmazottak várakozási idejének leszállításáról intézkedett.

— Vilmos császár Budapestén. Vilmos császár szerdán délután útutazóban egy órát töltött Budapestén és a háboruban gyakorolt szokásától eltérően, nemcsak a pályaudvaron érintette a fővárost, hanem automobilon bejárta Pest és Buda több vonalait. Elutazása előtt kívánságára megjelent a pályaudvaron Wekerle Sándor miniszterelnök, akit a császár barátságosan és melegen üdvözölt. Majd egy negyedórát tartó beszélgetés után felszállott az udvari kocsiba és elutazott Budapestről.

— A választójogért. Az aradi választójogi blokk vasárnap, e hó 23-án nagyszabású népgyűlést fog rendezni Barabás Béla főispán elnöke alatt. A népgyűlésen a függetlenségi és 48-as párt részéről Holló Lajos alelnök, a szociáldemokrata párt részéről Bokányi Dezső, a demokrata párt részéről pedig Bródy Ernő fog beszédet mondani. A blokk aradi elnöke, Nagy Sándor dr. volt képviselő bejelentette, hogy az aradi nemzetiségi párt testületileg belépett a választójogi blokkba. A vasárnapi gyűlésen meg fognak jelenni és részükéről Goldis László fog beszédet tartani, melyben nyilatkozni fog az egységes magyar nemzeti demokrata államhoz való ragaszkodásukról. — A kassai választójogi blokk elhatározta, hogy szeptember 30-án, vasárnap, a blokk megrendezi Kassán a közbejött nyári időszak miatt elmaradt választójogi nagygyűlést. — A kolozsvári függetlenségi és szociáldemokrata párt szeptember 30-i nagyszabású választójogi gyűlésén impozáns tüntetés lesz amellett, hogy Erdély igazi intelligenciája követeli a demokratikus választójogot.

— Az aradi román tanítóképző új igazgatója. Az aradi egyházmegyei román zsinat még a tavasszal nagyváradi püspöki helynökké választotta Ciorogariu Romuluszt, az aradi román tanítóképző-intézet igazgatóját. Az így megüresedett igazgatói állásra Oláriu József dr.-t, a karánsebesi román tanítóképző igazgatóját nevezték ki.

— A hagymakészletek bejelentésére adott határidőt a polgármester szeptember 23. napjának délelőtt 12 órájáig meghosszabbította, hogy módot adjon mindazoknak a készletek bejelentésére, akik ebbeli kötelezettségüknek még eleget nem tettek és akik ezáltal elkerülhetik a reájuk váró büntetést. Érdeke tehát az összes hagymatermelőknek és kereskedőknek, hogy be nem jelentett hagyma készleteiket a fenti időre multhatatlanul jelentsek be a városháza kitanácsteremben s ne tegyék ki magukat a szigorú büntetésnek és a be nem jelentett készletek elkobozásának.

— Események Oroszországban. Stockholmból jelentik: Kaledin tábornok, a Rjees értesülése szerint csatlakozott Kerenszkéhez. A hadsereg és a haditengerészek tisztjeinek moszkvai szövetségét felszaltták. — Pétervárról jelentik: A szovjet elnöksége Cseidzsével együtt beadta lemondását. — Zürichi jelentés szerint: Az orosz köztársasági kormány amnesztiát ad a cárnak, míhelyt az alkotmányozó gyűlés kimondja a az új államformát és a hatalmak elismerik az orosz köztársaságot.

Olasz és orosz támadásokat vertünk vissza.

Hiábavaló erőfeszítések Verdunnél.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, szeptember 20.

Keleti haderét:

Bukovinában az oroszok erősebb tüzérségi előkészítés után megkísérelték az előretörést. Tüzelésünk szétszórta és kiindulási árkaikba visszatérni kényszerítette a támadó csapatokat.

Olasz hadszíntér:

A Monte San Gabriele ellen tüzelők feszítés nélkül indított olasz támadást tüziinkkel megállítottuk. A Calbriknon az ellenség aknarobbanás után támadást kísérelt meg, amelyet azonban már a felkészülés pillanatában ártalmatlanná tettünk. A Carzanonál beszállított foglyok száma 11 tisztre és 516 főnyi legénységre emelkedett.

Délkeleti hadszíntér:

Nem volt különösebb esemény.

A vezérkar főnöke.

A német vezérkar jelentése.

(Nagyfőhadiszállás jelenti.)

Berlin, szeptember 20.

Nyugati hadszíntér:

Rupprecht trónörökös hadosportja:

Flandriában erős tüzérségi harc a Hothlsti erdő és Lys között nem csökkenő erővel tartott, egyes szakaszok felváltva a legnagyobb hevességű tüztámadásoknak voltak kitéve. A tüzérségi tömegek fokozott harci tevékenységét az éjszaka sem szakította meg, amelyet a jelentések szerint a kora reggel hatalmas pergőtűzek, virradatkor széles arcvonalon erős angol támadások követték.

A német trónörökös hadosportja:

Verdun alatt a franciák tegnap reggel és este a 344. számú magaslatnál, Samogni csucstól keletre, ahol az előző nap véres vereséget szenvedtek, ismét teljesen eredménytelenül támadtak.

20 ellenséges repülőgépet lőttünk le. Tham őrmester légi harcban tegnap is két ellenfelét szedte le.

Keleti hadszíntér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Dünaburgnál a Stoehod mellett, Rródynál és Tarnopólnál a tüzérségi tevékenység élénk volt.

József főherceg vezérezredes arcvonala:

Bukovinában, Arbaratól nyugatra támadtak az oroszok, akiket védő tüzelésünk árkaikba vetett vissza, onnan pedig géppuska tüzzel igyekeztek őket ismét előre hajszozni.

Macedón arcvonal:

Csak a Oserna-hajlásban élénk a harci tevékenység.

Ludendorff.

— **Mozognak a főrendek.** Politikai körökben egy mozgalomról beszélnek, amelyet a munkapárt vezetői indítottak a főrendház tagjai között a Wekerle-kormány választójogi és radikális földbirtok politikája ellen. A főrendházi munkapárti blokkal állítólag az a célja Tiszának, hogy a főrendházon keresztül buktassa meg az új demokratikus törvényalkotásokat. Szegény Tisza.

— **A főispánok hadisegély-akeiója.** Kobek Kornél esztergomvármegyei főispán kezdeményezésére Magyarország összes főispánjai elhatározták, hogy a kormánytól olyan összegű hadisegélyek megállapítását kérik, amely elegendő a mai viszonyok közt a megélhetésre és ruházódásra. Mert mint a Kobek Kornél által megfogalmazott felirat mondja:

— Ne igyekezzünk most a hősök filléreire takarékoskodni, mikor a háború folytatása céljából milliárdokkal terheljük meg utódaink vállait.

— **Makóról akart szentet az aradi villanytelep.** Ma reggel tíz üres waggon állott meg az Acev, makói pályaudvarán, azzal az utasítással, hogy az üres waggonok szénnel megrakodtan térjenek vissza Aradra. A különös és váratlan dologról nyomban értesítették a polgármestert és akkor kiderült, hogy a makói villanytelep budapesti igazgatósága azt az utasítást adta ki, az ugyan-azak igazgatása alá tartozó aradi villanytelepnek, hogy sürgős szén-szükségletét a makói telepről szerezzék be. A polgármester természetesen nem reagált az igazgatóság utasítására, miután a makói telepnek magának is szüksége van a rendelkezésére álló készleteire. Így a waggonok — talán busan — de mindenesetre úgy voltak kénytelenek visszamenni Aradra, ahogy éppen jöttek — üresen.

Szépen butorozott utcai szobát keresek esetleg teljes ellátással Cím a kiadóhivatalban.

— **Anyakönyvi hírek.** Elhaltak: Barta Péter 8 éves, Nagy Gy. Sámuelné Kádár Anna 78 éves, K. Szabó János 66 éves, Bence Klára 5 éves, Bódi Mária 2 éves, Jani Józsefné Bürgés Mária 24 éves.

— **Világraszóló találmány Makón.** Egy igen érdekes és nagyfontosságú találmányt lesz alkalma városunk hölgyközönségének szeptember 21-én pénteken, 22-én szombaton, 23-án vasárnap és 24-én hétfőn, minden nap délután pont 4 órakor a Korona szálló kerthelyiségében megtekinteni és beszerezni. A találmány a tökéletesített új modellű „Aspirátor” légnyomó mosógép, melynek segítségével egy óra alatt fele szappannal annyi ruhát lehet mosni, mint azelőtt egy mosóné egy nap alatt mosott. A próbamosást a szabadalom tulajdonosa naponta délután 4 órakor díjmentesen mutatja be a Korona szálló kertjében. A mosógép ára 30 korona. Egyedárusítási jog Makó és vidéke részére átvehető.

Fölmentett tisztviselők behívása.

Csanádmegye még nem kapott értesítést.

Napok óta közölnek a lapok egy honvédelmi miniszteri rendeletet, amelynek lényeges rendelkezései arról szólnak, hogy a miniszter az arcvonalbeli szolgálatra alkalmas közigazgatási tisztviselőket, kik tisztí vagy zászlósi rendfokozatot viselnek, ki akarja cserélni rokkant tisztviselőkké.

A háború további győzelmes folytatása érdekében határozta ezt el a miniszter, amikor a polgári hatóságok ismert áldozat készségéhez fordul, hogy becsássák a hadvezetőség rendelkezésére azon arcvonalbeli szolgálatra alkalmas, negyven évnél fiatalabb tiszteket és zászlósokat, akik eddig mint polgári ál-

lásaikban nélkülözhetetlenek, föl voltak mentve.

Ezzel szemben megígéri a miniszter, hogy egy fölmentett tiszt vagy zászlós helyett két olyan negyven évnél idősebb tisztviselőt ad cserébe, kik tényleges szolgálatban vannak ugyan, de arcvonalbeli szolgálatra nem alkalmasak. A behívandók és a helyettük fölmentendők jegyzékét egy bizottság fogja véglegesen megállapítani, amelybe a törvényhatóság is jelölhet ki tagokat.

Erdeklődtünk e rendelettel kapcsolatosan a megyeházánál, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy sem Csanádmegyébe, sem Makó városához ilyen leirat ezideig nem érkezett. De különben sem okozna nagy változást a megye tisztviselői karában, miután alig egy-két tisztviselő van, akit a miniszteri rendelet értelmében, a katonaság rendelkezésére kellene bocsájtani.

A békéért!

Kié az utolsó szó? — Az olaszok a háború ellen. — Anglia békefeltételei. — A spanyol király is békét közvetít.

Lapunk más helyén írunk az új francia kabinet parlamenti bemutatkozásáról. Mint tudósítónk a késő éjjeli órákban jelenti, a miniszterelnök beszéde után felszólaló szónokok heves vitát provokáltak, amely tetőpontját érte el akkor, amikor az egyik radikális szociálista felvetette a kérdést:

Hajlandó-e a kormány az ellenséggel békétárgyalásokra lépni.

Mennyire megnövekednek Franciaország ereje és tekintélye — mondotta — ha Németország és Ausztria elő léphetnének azzal, hogy: Ezek a mi békeelőjaink!

A nép adta a véráldozatot, a népet illeti meg az utolsó szó a béke kérdésében.

Olaszországban még nem esendtek el a zavargások, erre vall az a jelentés, hogy az olasz király a főhadiszállásról hirtelen Rómába utazott, ahol megérkezése után nyomban koronatanácsot tartottak. Az olasz háborúellenes mozgalmakról alábbi tudósításaink számolnak be:

Lugano, szeptember 20.

Az olasz szociálista párt arra kötelezte az olasz városok és községek szociálista vezetőségeit, hogy tiltakozzanak a háború ellen és segítsék győzelemre azt a mozgalmat, a melynek az a célja,

hogy a háborúnak még a tél kezdete előtt vége legyen.

Lugano, szeptember 20.

Albese város polgármesterét, aki a lakosságot állandóan izgatta a hatóságok ellen, elmozdították állásától.

Ha nem is valami hitelt érdemlő, de mindenesetre jelentőségteljes az a Hágában elterjedt hír, hogy:

Anglia kerülőúton tudtára adta a német kormányuk, hogy Belgium teljes szuverenitásának helyreállítás mellett hajlandó további méltányos békefeltételekről tárgyalni.

Vannak azonban ennél messzebbmenő hírek is, amelyek szerint, ha Németország helyreállítja Belgium teljes katonai, politikai és gazdasági szuverenitását, Anglia beleegyeznék Lüttich és vidékének átengedésébe, viszont Németország Lotharingiában nagyobb, Elzászban pedig kisebb határkiigazítást adna Franciaországnak. A megszállott kurlandi és livlandi orosz területek kérdésében szabadkezet engedne Németországnak.

Legvégül hagyjuk azt a híradást, hogy állítólag a spanyol király felajánlotta a pápának támogatását a békeakcióban. Talán ez évben mégis be fog teljesedni Vilmos császárnak három évvel ezelőtt tett és szülőigévé lett bekére célzó mondása:

— Mire a levelek lehullanak...

SZINHÁZ

Névtelen asszony. Nádassy társulata ma este Bisson izgalmas drámáját a „Névtelen asszonyt” mutatta be Hidvégi Ernővel és Kónya Gizellával a vezetőszerepekben. Hidvégi régi jó alakítója a drámai szerepeknek, míg Kónya Gizella fejlődésképes talentumát igazolta nehéz és fárasztó szerepben.

Színházi műsor:

Szombaton itt először: *Az aranyföld.* Nagy operett.

5 katasztrális hold
kitűnő minőségű

föld, hagyma alá, feles művelésre és 5 katasztrális hold kukorica alá szintén feles művelésre kiadó. Értekezhetni a Makói Független Ujság kiadóhivatalában.

Egy-két jó fiu nyomdánkban tanulónak felvétetik bentkosztolással.

Kiadó föld.

Apátfalvai határban 3 és fél hold föld hagyma alá tanyával együtt kiadó. Gróf Nákó-féle földből is 3 kat. hold bármiféle vetemény alá kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal, özv. **Krizsán Péternél**, Kápolna-utca 33. új szám alatt.

Nagyon szép

téli alma eladó.

Megtekinthető a szugolyi szőlőben

Rónay Aladárnénál.

Hagymamag és heremag fejtését

(kidörzsölését) **VÁLAJJA**

Horváth Istvánné

Gőzmalom-utca 1.

Táncitanítási felhívás.

Alulírott táncitanító értesitem az igen tisztelt szülőket és gyámokat, hogy az őszi időnyre a

táncztanítást

október hó 1-én megkezdem és tart december hó 1-ig.

Felkérem tehát a t. szülőket, hogy akik gyermekeiket tanítani óhajtják, a fent előirt ideig beiratni szíveskedjenek. Egyben értesítem azokat a t. tanítványaimat, akik tavaszkor a táncztanítást a miniszteri rendelet miatt félbehagyták, szíveskedjenek a további tanításra a befizetett összeg igénybevételével. Beiratkozni mindenkor lehet saját házáznál, Gróf Vay-utca 19. szám. Nagybecsi pártfogásukat kérve maradok tisztelettel

Schwarcz Miksa,
okl. táncitanító.

90 hold föld

a földeáki határban Makó és Püspöktelel határos

eladó vagy bérbeadó,

egészben vagy kisebb részletekben, esetleg feles munkára is kiadó. Hasznabérszég **hagyma alá holdanként 200 korona, gabona és kukorica alá 120 korona.** A föld kiváló minőségű, tanya is van rajta. Értekezni lehet

Földeákon

Czuppon Endre jegyzőnél.

Teljesen új, 1-7 lóerős
Villany-motor eladó

a Makói Független Ujság nyomdájában. Használatban megtekinthető.

REGÉNY

Egy világváros rejtjelmei

— Attól félek, hogy atyám egészen lemondott rólam! jegyzé meg Misi.

— Majd eligazítjuk a dolgot! mondá erre Steward amerikaias önérettel. De előbb itt is rendbe hozunk valamit! Ugy emlékszem, önök beszéltek valamit egy félmilliónyi örökségről?

— Ugy van! Mártának kellene felvennie ezt az összeget a Morello-féle hagyatékából! felelt Misi.

— Ezt a félmilliót előbb kikaparjuk és csak úgy megyünk Magyarországra. Mert Márta is mindjárt másképp fog ám festeni, ha egyszer félmillió úti a zsebében. A pénz leszél!

— Félek, hogy a Morelló család vonakodni fog kifizetni a pénzt, különösen ama hírek következtében, melyek felőlünk szállongtak.

— De most más ám a helyzet! Egyébiránt, hogy simábban menjen a dolog, én magam keresem fel a Morelló hercegi család fejét. Reményelem, hogy hamar dülőre jutunk!

Az első napot pihenésre s a város megtekintésére fordították. A következő napon aztán Steward megjelent Morello Vilmos herceg palotájában s bejelentette magát.

A herceg csodálkozva fogadta az idegent, kinek nevét most hallá először. Fellépte azonban arra mutatott, hogy nem mindennapi ember.

— Herceg ur, kezdé Steward, abban a bizonyos örökségi ügyben jövök.

Vilmos kérdő pillantást vetett rá, mintha nem tudná mire céloz.

— Azt a félmilliót értem, melyet megboldogult édes atyja Pétsy Mártára, mint egykori menyasszonyára hagyott.

Morello egyszerre gunyosan félrebiggyeszté ajakát.

— Ön bizonyára ügyvédje? kérdé.

— Oh nem! rázta fejét Steward. Én százszoros amerikai milliomos vagyok, Márta fivére leányomat fogja nőül venni. Ez magyarázza meg, hogy miért tettem ügyét magamévá!

Morello herceg nagyot nézett. És most egyszerre kinyílt a szeme.

— Ah, tehát ön az a bizonyos Steward, akiről a velencei lapok annyit irtak? Tehát nem mese az egész.

Steward önértzetesen egyenesítette ki magát.

— Mint láthatja, herceg ur, Steward James nem költött alak. Itt állok ön előtt és beszélek önnel. És én egyáltalán határozottan szoktam beszélni. A tett embere vagyok és nem szeretem a sok beszédet.

— Én se! válaszolt a herceg. Mit kíván tehát?

— Azt herceg ur, hogy a félmillió lirát szíveskedjék Pétsy Márta részére kifizetni.

— Hm! csóválta fejét Morelló. Mi alapon?

— Igen tisztelt atyjuknak végső akarata alapján!

— Atyám tévedett . . . nem tudta mit csinál! Nem illik ugyan kimondani, de szegény öreg gyöngye elméjü volt.

Steward határozott hangon kérdé:

— E szerint nem akarják kiadni a félmilliót?

— De gondolja meg uram . . .

(Folyt. köv.)

Az Országos Zöldség Forgalmi Részvénytársaság intéző bizottságának engedélye alapján

hagymát

maximális árban veszünk

Wertheimer és Társa,

zöldségszárító-gyár, Zöldfa-utca 6.

Munkásnök azonnali belépésre

felvételnek a Zöldségszárító-

gyárban, Zöldfa-utca 6. sz. alatt.

Lapkihordók

felvételnek a Független Ujság kiadóhivatalában.

Kovács és Halász nyomdai műintézet Makó, Szegedi-utca 1

Telefonszám 162

Elvállalunk mindennemű könyvnyomdai munkákat a legjutányosabb árak mellett. A kiadásunkban megjelenő „Makói Független Ujság” politikai napilap kiadóhivatala Szegedi-u. 1. szám alatt (Dégi István-féle házban) van, ahol előfizetések és hirdetések felvételnek.

